

■ Seizoensoverzicht lente 2025

Warm, zeer droog en extreem zonnig

Klaas Ybema, Harm Zijlstra

Na de warmste (vorig jaar), de droogste (2011) en de zonnigste lente ooit (2020) zijn we niet zo snel meer onder de indruk. De afgelopen lente vormde bijna een combinatie van die recordseizoenen, met name op het gebied van neerslag en zonneschijn. De temperatuur bleef wat achter bij de grootste toppers, al was het wel duidelijk warmer dan normaal. Maar er was maar één drogere lente de afgelopen 125 jaar en wat de zon betreft werd in een deel van het land het record van 2020 overtroffen. Vooral maart trad in beide opzichten buiten zijn oevers. Sneeuw kwam vrijwel niet en onweer heel weinig voor. Ook stormen lieten het afweten; het was een opvallend rustige lente.

Temperatuur

Met een landelijk gemiddelde van 10,6 °C was de lente een graad warmer dan normaal. De afwijking was wat groter in het zuiden en wat kleiner in het noorden. Behalve in Eelde was het seizoen op alle hoofdstations goed voor een positie in de top-10 van warmste lentes. In Maastricht werd een vierde plaats bereikt en overal was het vorig jaar nog warmer.

De gemiddelde maximum temperatuur varieerde van 17,9 °C te Eindhoven, een nieuw landelijk record, tot 13,3 °C te Hoorn (Terschelling). Met 16,7 °C in De Bilt was deze waarde alleen in 2007 hoger geweest (16,9) en lag deze ruim 2 graden boven normaal (14,6). Het gemiddelde minimum liep uiteen van 7,8 °C te Vlissingen tot slechts 2,3 °C in Eelde. In De Bilt kwam die parameter op 4,5 °C uit en dat is een halve graad onder normaal.

De grote gemiddelde amplitude weerspiegelt het gebrek aan bewolking. De uiterste waarden in De Bilt waren 27,4 °C op 1 mei en -4,3 °C op 3 maart. Opvallend was opnieuw het gebrek aan lage maxima. De laagste waarde in De Bilt (7,5 °C) lag ruim 3 graden boven het langjarig gemiddelde.

In maart golfde de temperatuur op en neer van warm rond de 7e via een dieptepunt rond de 15e naar een zeer zachte 21e. Vooral door lage minima verliep de tweede decade kouder dan normaal, de eerste en derde waren warmer. Op 7 maart boekte De Kooy met een maximum van 18,1 °C een

Tabel 1. Temperatuur (De Bilt)

	maart	april	mei	lente	normaal
gem. temperatuur	7,1	11,5	14,1	10,9	9,9
afwijking	+0,6	+1,6	+0,7	+1,0	
max. 20+	1	8	12	21	16
max. 25+	0	1	3	4	4
min. < 0	13	0	0	13	12

Tabel 2. Temperatuur (extremen)

	hoogste maximum (datum)			laagste minimum (datum)		
maart	22,8	(21)	Maastricht-vv	-6,7	(16)	Eelde
april	26,3	(30)	Woensdrecht	-4,0	(08)	Eelde
mei	29,5	(01)	Westdorpe	-1,5	(05)	Vierhouten-T
	laagste maximum (datum)			hoogste minimum (datum)		
maart	4,1	(01)	Maastricht-vv	12,9	(22)	Eindhoven
april	8,5	(09)	Hoorn-Terschelling	12,3	(30)	Vlissingen
mei	11,5	(04)	Hoorn-Terschelling	15,3	(31)	Laaksum

nieuw plaatselijk decaderrecord en twee dagen later gebeurde hetzelfde in Vlissingen met 17,8 °C. Deelen noteerde op 8 maart de eerste warme dag, De Bilt volgde op de 21e. De laatste vorstdag werd daar al op 27 maart vastgelegd. April was over de hele linie warmer dan normaal, het meest in de tweede decade en vooral door de hoge maxima. Op 12 april werd in Westdorpe een amplitude van 24,3 graden gemeten (25,3 / 1,0); het was tevens de eerste zomerse dag in ons land. Mei begon warm en ook was er een piek rond de 12e. De derde decade verliep ondanks de warme slotdag aan de koele kant.

Het aantal vorstdagen lag landelijk iets boven normaal en liep in het oosten tot meer dan 25 op. De Bilt had met 13 één meer dan normaal. De laatste vorstdag in ons land was 6 mei (Eelde -0,7 °C). In Eelde werden liefst 60 etmalen met 'nachtvorst' op 10 cm hoogte waargenomen, een record na 1970 (Twenthe 56 in 2015). Ook het aantal warme dagen lag boven normaal. Sinds 1900 kwam het maar vijf keer voor dat het er in De Bilt meer waren dan de 21 (N 16) van de afgelopen lente. Voor het laatst was dat zo in 2020 (24 warme dagen). Het aantal zomerse dagen kwam op normaal uit. Het

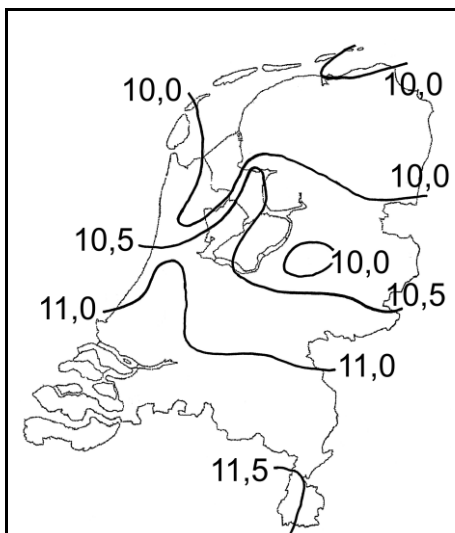

Fig. 1 Gemiddelde etmaaltemperatuur

Gemiddeld	10,6
Normaal	9,6
Maastricht-vv	11,6
Diverse plaatsen	9,5

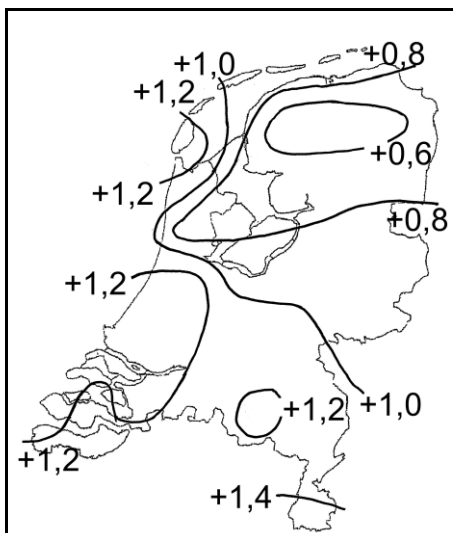

Fig. 2 Afwijking temperatuur

Gemiddeld	+1,0
Maastricht-vv	+1,4
Eelde	+0,5

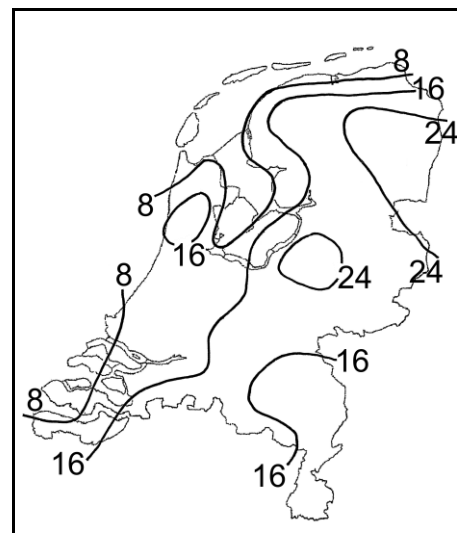

Fig. 3 Aantal vorstdagen

Gemiddeld	15
Normaal	12
Holsloot / Vaassen	29
Lauwersoog	0

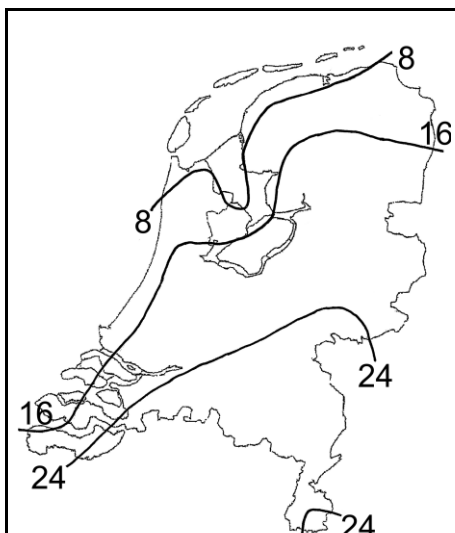

Fig. 4 Aantal dagen 20 graden

Gemiddeld	19
Normaal	14
Eindhoven	30
Hoorn-Terschelling	6

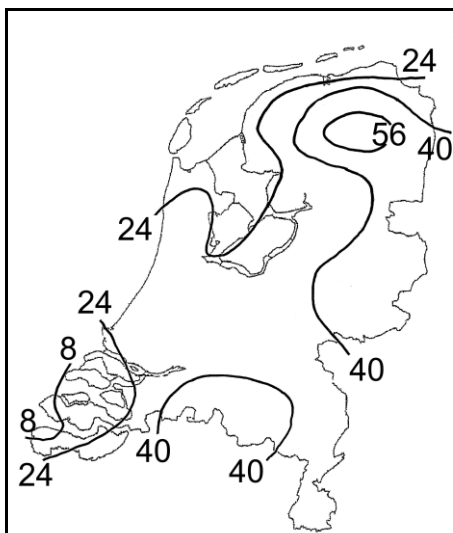

Fig. 5 Aantal dagen grondvorst

Gemiddeld	32
Normaal	24
Eelde	60
Lauwersoog	5

warmtegetal varieerde van 0 aan de noordwestkust tot ruim 11 in Maastricht.

Luchtdruk

De gemiddelde luchtdruk varieerde van 1018,0 hPa op Terschelling tot

1017,3 hPa in Maastricht. De Bilt kwam op 1017,6 hPa uit (N 1015,4). De hoogste luchtdruk werd op 1 maart gemeten in Deelen en bedroeg 1036,9 hPa. De laagste waarde was 996,0 hPa op 15 april te Vlissingen en De Kooy. De laagste druk in De Bilt was sinds de lente van 2011 niet meer zo hoog geweest. Alle drie de

maanden kenden een positieve luchtdrukanomalie, al was die in mei (met een erg vlak verloop) niet groot. De grootste afwijking was er in de eerste aprildecade (ruim 10 hPa).

Wind

Uit de luchtdrukcijfers blijkt al dat uitwaaien er nauwelijks in zat. In de reeks Den Helder/De Kooy was het zelfs de rustigste lente ooit gemeten met 4,4 m/s (N 5,5). Het vorige record bedroeg 4,9 m/s in 1933. Zowel maart als april bleef daar onder het oude record steken. Ook in Vlissingen was belangrijk minder wind dan gewoonlijk met 5,1 m/s (N 5,9), de laagste waarde sinds 2004. De landelijk gemiddelde windsnelheid bedroeg 3,7 m/s (N 4,5) en Vlieland kwam als hoogste op 6,4 m/s.

Stormen kwamen niet voor. Op 27 mei werd de sterkste windvlaag geregistreerd te Vlissingen met 23 m/s bij een hoogste uurgemiddelde van 18 m/s.

In maart zat de wind het meest in de noord- en oosthoek, april kende een sterke dominantie van noordoost en mei hield het ook vooral tussen noordwest en noordoost; pas na de 22e kwam de (zuid)wester weer op gang. Dat resulteerde in een

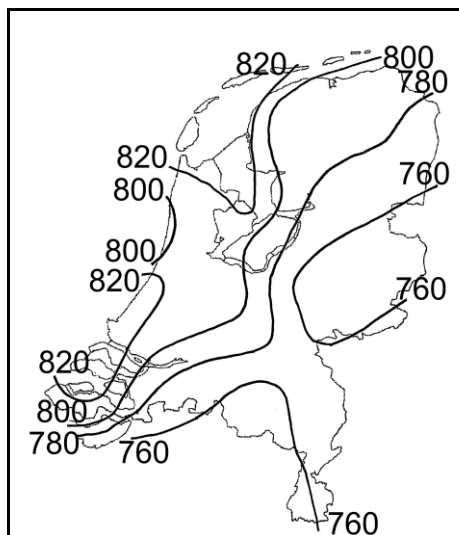

Fig. 6 Uren zon

Gemiddeld	786
Normaal	564
Hoorn-Terschelling	830
Eindhoven	747

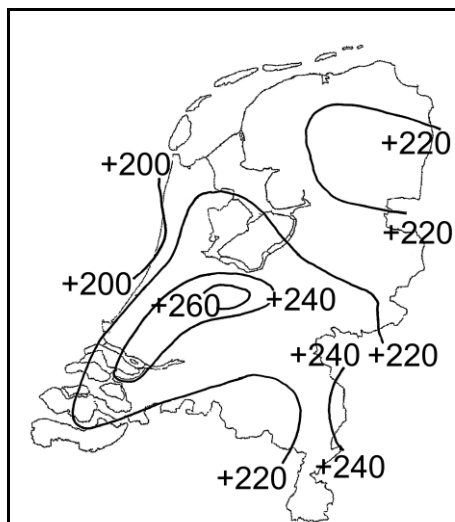

Fig. 7 Afwijking zon

Gemiddeld	+223
De Bilt	+263
Wijk aan Zee	+195

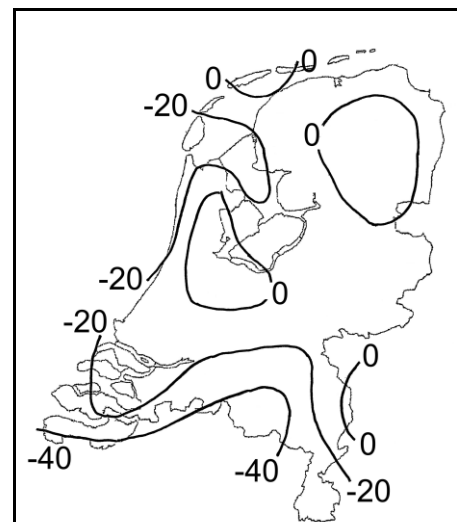

Fig. 8 Verschil zon t.o.v. 2020

Gemiddeld	-13
Eelde	+19
Westdorpe	-53

gemiddelde luchtverplaatsing van 0,9 m/s uit NNO (N WZW 0,8).

Zonneschijn en straling

Het was een ongelooflijk zonnige lente. In Eelde (784 uren) en De Bilt (809 uren) was het seizoen nog nooit zo zonnig geweest en op de andere hoofdstations was alleen de lente van 2020 nog wat zonniger. Het record van dat jaar (De Kooy 848 uren) bleef onaangetast. Gemiddeld scheen de zon liefst 223 uren langer dan normaal.

Tabel 3. Zonnigste lentes

(landelijk zonnigste plaats, 1901-nu)

848	De Kooy	2020
830	Hoorn-Terschelling	2025
791	Hoek van Holland	2022
773	Hoek van Holland	2011
717	Schiphol	1990
711	Stavoren	2007
690	Hoorn-Terschelling	2008
688	Hoorn-Terschelling	2009
688	Hoorn-Terschelling	2003

Maart verliep van begin tot eind stralend. De eerste en tweede decade verliepen in De Bilt met 93 resp. 85 zonuren recordzonnig. Ook landelijk werden beide decaderecords

scherper gesteld en wel in Hoorn (Ters.) met resp. 96 en 89 uren. De maand als geheel was landelijk nog nooit eerder zo zonnig verlopen met 273 uren in Hoorn (T). In De Bilt was maart 2022 nog iets zonniger, maar records werden wel geboekt in Eelde, De Kooy en Vlissingen. April ging op dezelfde voet verder en de eerste decade leverde een landelijk record op van 115 zonuren te De Bilt. Na een wat grijzer middendeel verliepen de laatste vijf dagen weer stralend. Ook mei was een zeer zonnige maand, vooral in de week van 9 t/m 15 mei. De tweede decade had een surplus van ruim 50 uren, de derde decade verliep wat somberder dan normaal. De 30-daagse periode van 25 april t/m 24 mei leverde in De Bilt ruim 323 uren zon op, goed voor een tiende plaats in de betreffende lijst. Net als in 2022 bedroeg het aantal zonloze dagen in De Bilt drie. Landelijk varieerde dit van vijf in Arcen en Marknesse tot nul op diverse plaatsen. Het aantal 'heldere' dagen ($\geq 80\%$ zon) lag recordhoog in De Bilt met 43 (N 15). Dit cijfer liep uiteen van 36 in Marknesse, Hoogeveen en Heino tot 46 te Hoorn (T), waarmee het record van Wilhelminadorp uit 2020 (47) net buiten schot bleef. Datzelfde Wilhelminadorp boekte wel een

Tabel 4. Zonneschijn (extremen)

hoogste aantal uren		
maart	273	Hoorn-Terschelling
april	288	Wilhelminadorp
mei	304	Hoorn-Terschelling
laagste aantal uren		
maart	224	Eindhoven
april	236	Nieuw-Beerta
mei	263	Westdorpe

Tabel 5. Zonneschijn De Bilt

aantal uren / zonloze dagen			
maart	252	(+112)	0 (-4)
april	267	(+77)	3 (+2)
mei	290	(+73)	0 (-2)
lente	809	(+263)	3 (-4)

Tabel 6. Hoogste aantal zonuren lente (De Bilt; 1901-nu)

2025	809
2020	792
2022	731
2011	686
1990	651
2007	640
2015	619
2003	619

landelijk aprilrecord met 19 zulke dagen. Van 2 t/m 10 maart en van 31 maart t/m 8 april werd in De Bilt tweemaal een reeks van 9 heldere

Tabel 7. lente 2025		Temperatuur							max ≥		min < uren		W- Neerslag		dagen				Bedekking			Weercijfer			
		max gem	min	ho. max	la. min	20	25	0	18+	get. Tot.	ho. etm	0.1	1	10 gem	zl	zo gem	≤ 4	≥ 8							
Heerenveen	1*-A-24	15,1	9,5	3,2	25,5	5	-5,0	3	16	1	21	108	0,7	76	15	4	24	14	3	3,6	3	26	6,7	12	36
Laaksum	4*-A-24	15,0	10,6	5,9	25,3	5	-3,1	3	11	1	10	107	0,8	61	12	4	30	13	2	3,0	1	36			
Lemmer	3*-B-18	15,5	10,1	4,3	26,0	5	-3,5	3	16	1	12	127	0,3												
Schettens	4*-A-18	14,7	9,7	4,5	25,0	5	-4,4	3	10	1	13	102	0,2	54	15	4	27	11	1	3,3		6,9	6	40	
Delfzijl	2*-C-18	15,8	10,2	5,4	27,9	5	-3,1	3	17	1	10	129	1,2	76	13	5	29	14	3	3,8		8,4			
Bilthoven-N	2*-C-18	17,1	11,1	6,0	28,6	5	-3,0	3	23	2	11			75	24	4	18	12	2			8,8	2	79	
Woudenberg	18	17,7	10,9	4,6	28,8	5	-4,8	3	25	6	20	250	2,6	78	19	4	18	12	3	3,9		7,5			
Nieuwerkerk a/d IJssel	1*-E-18	17,1	11,6	6,8	28,8	5	-2,7	3	26	5	10	204	7,5	74	15	5	18	12	3						

dagen genoteerd. Na 1900 zijn daar slechts drie langere reeksen bekend. De totale globale straling bedroeg in De Bilt 163,7 kJ/cm² (N 123,3) en dat was recordhoog, evenals de waarde van maart (40,7). Op liefst 22 dagen, zes in maart, tien in april en zes in mei, werd daar een datumrecord globale straling gemeten. De hoogste landelijke dagwaarde was 2977 J/cm² op 20 mei te De Bilt, de laagste was 225 J/cm² te Ell op 11 maart.

Sneeuw en onweer

Sneeuw kwam bijna nergens voor. Net als vorig jaar werd het verschijnsel in De Bilt helemaal niet waargenomen en landelijk waren er slechts drie dagen met minimale vlokken, terwijl er normaal elf lentedagen zijn, waarop ergens sneeuw wordt gemeld. De laatste sneeuw dag viel in De Bilt al op 12 februari.

Tabel 8. Dagen onweer Nederland

maart	2	(-3)
april	3	(-5)
mei	8	(-4)
lente	13	(-13)

Ook onweer zou je een marginaal verschijnsel kunnen noemen, zeker in maart en april. De Bilt noteerde maar twee onweersdagen (N 7), wat het laagste aantal is sinds de lente van 1996. Dat gold ook voor het landelijk aantal van 13 onweersdagen. Dat is slechts de helft van normaal en werd maar twee keer onderschreden: in 1996 (11) en 1991 (12). Het uitgebreidst was het onweer op 31 mei, zij het vooral in het oosten en zuidoosten van het land.

Neerslag

Het was een uitzonderlijk droog seizoen. Gemiddeld over ons land was er na 1900 maar één lente droger geweest: die van 2011 toen er 54 mm viel. Dit jaar was dat 70 mm tegen 159 mm normaal. Nog nooit echter was een lente ergens droger geweest dan dit jaar in Petten (NH), daar viel slechts 28 mm! Het oude record stond op 29 mm te Biervliet (ZE) in de lente van 1929 en Wijk aan Zee (NH) in 2011. De grootste lentesom (Venlo 123 mm) was maar twee keer lager geweest, voor het laatst in 2011 toen Aalten als hoogste tot 88 mm kwam. In De Bilt viel 69 mm. Behalve in 2011 was het daar alleen in de lentes van 1976 en 1996 droger geweest. Van West-Terschelling (3 mm) tot Vaals (6 mm) was maart nog nooit zo droog geweest met maar 1,5 mm in De Bilt en een landgemiddelde van 6 mm (oude record 7 mm in 2022). Op heel wat plaatsen viel maar op twee tot vier dagen meetbare neerslag en nooit meer dan 1 mm. De bui met 34 mm te Leeuwarden in de avond van de 23e was een echte uitschieter. Het bleef droog tot 12 april. Daarna volgden twee weken met meer neerslag, al bleef het aan de kust uitzonderlijk droog. Vanaf 25 april bleef het grotendeels droog tot 23 mei. In De Bilt werd 23 dagenlang geen meetbare neerslag genoteerd, maar op verschillende plaatsen was die reeks 29 dagenlang (26/4 - 24/5). Pas de laatste meiweek kwam de westcirculatie weer op gang en kon de broodnodige regen welkom worden geheten. De neerslagduur varieerde van 97 uren te Arcen (LI) tot 29 uren in Westdorpe (ZE). De Bilt kwam tot 61 uren neerslag; alleen in 2011 was dat met 53 uren nog lager geweest. Het aantal dagen zonder meetbare

neerslag bedroeg daar 72 (N 51), een waarde die het oude record uit 2011 (68) teniet doet. Stavenisse (ZE) had liefst 82 zulke dagen, dus viel daar op maar tien dagen meetbare neerslag! Oudemirdum (FR) had met 48 droge dagen het laagste aantal. Hat aantal dagen met ≥ 1 mm liep uiteen van 20 in Oldebroek en Hoogeveen tot maar 6 hier en daar in Zeeland. De Bilt had er 9 (N 28), waarmee het oude record uit 1936 (14) flink scherper werd

Tabel 9. Droogste lentes

(landelijk laagste waarde, 1901-nu)

2025	28	Petten
2011	29	Wijk aan Zee
1929	29	Biervliet
1976	30	Stavoren
1944	45	Kerkwerpe
1996	48	Wijk bij Duurstede
2020	49	Makkum

Tabel 10. Natste en droogste plaatsen

Venlo	LI	123
Arcen-AWS	LI	120
Epen	LI	113
Elburg	GE	111
Siebengewald	LI	109
Oldebroek	GE	109
Heino-AWS	GE	106
Vaals	LI	106
Arcen	LI	104
Vaassen	GE	104
Noorbeek	LI	103
IJsselmuiden	OV	103
		•
		•
		•
Vrouwenpolder	ZL	41
De Haukes	NH	40
De Kooy	NH	40
Westkapelle	ZL	39
Ouddorp	ZH	39
Vlieland-Vliehors	FR	39
Kreileroord	NH	39
Zandvoort	NH	38
Callantsoog	NH	37
Anna Paulowna	NH	31
Schagen	NH	29
Petten	NH	28

Tabel 11. Relatief natst / droogst

Venlo	LI	-32
Arcen	LI	-50
Siepengewald	LI	-51
		•
		•
Zundert	NB	-118
Oosterhout	NB	-120
Tilburg	NB	-120

Tabel 12. Districtsgemiddelden

Waddeneilanden	57	-78
Fryslân-vasteland	69	-82
Groningen	81	-74
Drente	83	-83
Overijssel	85	-80
Veluwe	87	-89
Oost-Gelderland	82	-82
Betuwe	72	-90
Utrecht	67	-99
Flevoland + IJsselmeer	65	-87
Noord-Holland (excl. Texel)	49	-101
Zuid-Holland	60	-98
Zeeland	50	-102
Westelijk Noord-Brabant	59	-106
Oostelijk Noord-Brabant	78	-83
Limburg-laag	86	-67
Limburg-hoog	88	-84
Nederland	70	-89

gesteld. In Noorbeek en Vaals (LI) waren er vijf dagen met ≥ 10 mm, De Bilt had er twee (N 4) en op verschillende plaatsen kwam dat soort dagen helemaal niet voor.

Diversen

Toeristisch gezien was het een topseizoen met een recordaantal van 43 ADS-dagen in De Bilt tegen 20 normaal. Ook het gemiddelde landelijke weercijfer was met 7,7 nog nooit zo hoog. De gemiddelde luchtvochtigheid in De Bilt lag met 69,5 % flink onder normaal (76). De laagste gemeten waarde bedroeg 17 % te Gilze Rijen op 11 mei en het laagste etmaalgemiddelde werd in Eindhoven gemeten op 18 maart (38 %). De gemiddelde zeewatertemperatuur bij Den Helder kwam op 10,9 °C uit tegen 9,1 normaal. Vorig jaar lag deze waarde nog iets hoger met 11,1 °C. Een seizoen van extremen, maar wie verbaast zich daar nog over?

Bronnen

- www.knmi.nl
- VWK
- Klimaatarchief KY / HZ

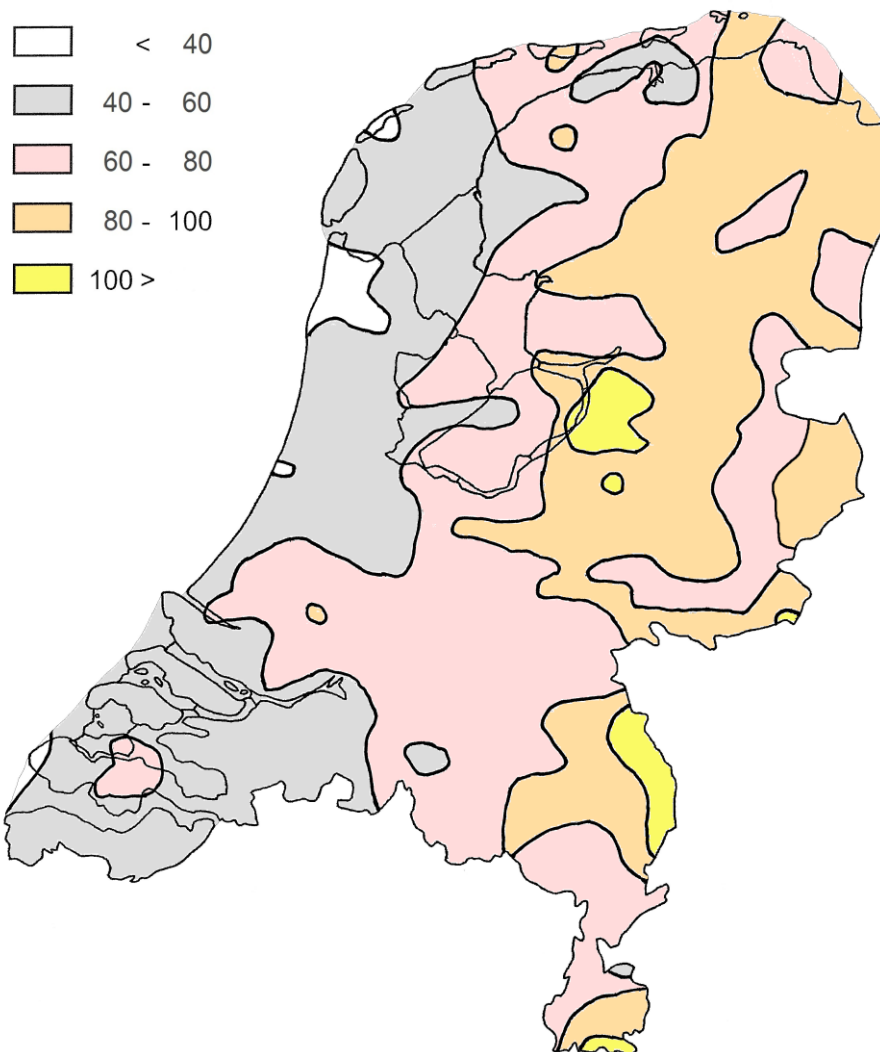

Fig. 9 Neerslag

Gemiddeld	70
Normaal	159
Venlo	123
Petten	28

Tabel 13. Neerslag

	maart	april	mei	lente	normaal
landgemiddelde	6	33	31	70	159
afwijking	-53	-9	-27	-89	
neerslagduur (De Bilt)	3	32	26	61	140
afwijking	-53	-7	-18	-79	

Tabel 14. Neerslag (extremen)

	hoogste maandsom	laagste maandsom	hoogste etmaalsom (datum)
maart	45 Leeuwarden	1 Megen	34 (23) Leeuwarden-AWS
april	81 Venlo	3 Callantsoog	31 (24) 's Heerenhoek
mei	60 Arcen-AWS	11 Echt	27 (28) Hollum-Ameland